



Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı, akaryakıt kaçakçılığıyla mücadele için hazırlanan yeni yasa tasarısını anlattı.

Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı, kaçakçılıkla mücadele için yeni bir yasa getireceklerini açıkladı. Yasanın Ocak ayında çıkacağını söyleyen Yazıcı, 2012 yılındaki kaçak yakalamaların 650 milyon TL değerinde olduğunu ifade etti. Yazıcı, denetimlerde genelde kaçak yakıt satışı yapıldığı tespit edilen pompanın mühürlendiğini belirterek, "Jandarmaya, polise soruyorum, 'Yakaladınız mı?' diye, 'O pompayı mühürledik.' cevabını alıyorum. 8 pompadan birini yakalamışlar. Akaryakıt kaçak. 7'si satıyor. Olamaz böyle bir şey" ifadelerini kullandı.

Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı, gündeme ilişkin önemli açıklamalarda bulundu. Yazıcı, "Kaçakçılıkla mücadelede uygulanan ceza bakımından kesinlikle geriye gidiş yok. Daha caydırıcı ve daha etkin önlemler getiriliyor." diyerek, akaryakıt kaçakçılığı ve nitelikli kaçakçılıkla 2011 yılında 22 eylemden oluşan bir eylem planı hazırladıklarını kaydetti.

Türkiye'nin akaryakıt ihtiyacı bakımından dışa bağımlı bir ülke olduğunu söyleyen Bakan Yazıcı, 2011 yılında akaryakıtta 54 milyar lira ödeme yapıldığını belirtti. Akaryakıt kaçakçılık yöntemlerinin çok farklı olduğunu söyleyen Yazıcı, şöyle devam etti:

"İstasyonda akaryakıt satan 7-8 tane pompa var. Bu akaryakıtın yasal olup olmadığıyla ilgili, gümrük sahalarında işlemleri bitip de ulusal arenaya girdikten sonra mücadele sürecini yürüten Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu var. Bu satış istasyonlarına giderseniz, kontrolleri yaparsınız ve bakarsınız ki bir pompada markersiz ürün satılıyor. Jandarmaya polise soruyorum, 'Yakaladınız mı?' diye 'O pompayı mühürledik.' cevabını alıyorum. 8 pompadan birini yakalamışlar. Akaryakıt kaçak. 7'si satıyor. Olamaz böyle bir şey!"

Yeni yasa tasarısındaki hedefleri açıklayan Yazıcı şu değerlendirmelerde bulundu;

- 2010 yılında 32 bin ton, 2011'de 37 bin ton, 2012'nin ilk 11 ayında 34 bin ton kaçak akaryakıt ele geçirildi.

- Yasal teknik idari tedbirler alıyoruz.

- Kaçak akaryakıt ile mücadele eylem planında mevzuat düzenlemelerini gerçekleştirdik. İdari ve teknik kapasiteler artırıldı, uygulanan denetimlerin kapsamı genişletildi. Mücadele çok boyutlu ve kapsamlı bir mücadeleye dönüştürüldü.

-10 numara yağda "tecil ve Terkin sistemini kaldırdık, "tahsil ve iade" sistemini getirdik.

-Başbakanlık Genelgesi mücadelede önemli bir dönüm noktası oldu.

- Bir fiile iki ceza verilmesi ortadan kalktı.

- Kaçak eşyanın tasfiye süreci hızlandırılıyor.
- Kaçakçılık faaliyetlerine yönelik caydırıcılık artırıldı. Kaçakçılık yapanın cezası 2 kat artırılıyor.
- Akaryakıtın kapsamı belirlendi.
- Petrol piyasasının daha kapsamlı şekilde düzenlendi.
- Kesinleşmiş mahkumiyet alan kişi veya tüzel kişiye lisans verilmeyecek!

Yazıcı ayrıca Pazartesi günü Bakanlar Kurulu'na sunulan kanun taslağı ile ilgili değişiklikleri açıkladı;

"Akaryakıt kaçakçılığı ile mücadelemizi etkin bir şekilde yürütmek, uygulamadaki tereddütleri ortadan kaldırmak amacıyla, akaryakıt kaçakçılığı ile mücadele konusunda görevli tüm bakanlıkların ve kurumların ortak çalışması ile bir kanun tasarısı taslağı hazırladık. "Gümrük Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına dair Kanun Tasarısı Taslağı"nı 24 Aralık Pazartesi günü Bakanlar Kurulu toplantısında sayın Başbakanımıza ve kabine üyesi arkadaşlarımıza sunduk. Bu tasarının hedefleri şöyledir;

Tek fiile iki ayrı ceza verilmesinin ortadan kaldırılması.

Fiziki şartları uygun olmayan kapıların "yap-işlet-devret modeli" ile yenilenmesi.

Kaçak eşyanın veya terk edilmiş eşyanın tavsiye sürecinin hızlandırılması.

Kaçakçılık fiilleri ile alakalı müdahil idare konusundaki yetki karmaşasının önlenmesi, müdahil idarenin Gümrük ve Ticaret Bakanlığı olması ve davaların takibinin kolaylaştırılması, etkin sonuç alınması.

Uygulayıcı birimlerin ve adli makamların çalışmalarının kolaylaştırılması.

Kaçakçılık faaliyetlerine yönelik caydırıcılığın artırılması.

Petrol piyasasının daha kapsamlı bir şekilde düzenlenmesi.

Akaryakıt kaçakçılığı ile topyekun ve etkili mücadele edilmesi.

Hazırladığımız kanun tasarısındaki değişiklikleri kısaca özetlemek istiyorum;

1.Kanun tasarısında akaryakıt tanımının kapsamı; akaryakıt olarak kullanılan hiçbir ürünü düşürede bırakmayacak ve ileride karşılaşılabilecek olası suistimalleri de engelleyecek şekilde genişletildi.

2.Kaçakçılık fiillerinden dolayı kesinleşmiş mahkûmiyet kararı olan gerçek veya tüzel kişilere lisans verilmesinin yolu tamamen kapatılmıştır. Bu çerçevede lisans sahibinin tüzel kişi olması durumunda söz konusu tüzel kişilikte suçun işlendiği tarih itibari ile yüzde 10'dan fazla paya sahip ortaklar ile görevden ayrılmış olan ve halen görevde bulunan yönetim kurulu başkan ve üyelerine temsil ve imza, yetkili olanlara lisans verilmesini engelledik.

3."Lisans sahiplerinin yükümlülükleri" yeniden düzenlendi. Bugüne kadar bazı akaryakıt istasyonlarında yapılan denetimlerde; yerleşim planına aykırı olacak şekilde kaçak ve kayıt dışı satış yapılmak amacıyla röle, kumanda, kumanda alıcısı gibi düzenekler ile gizli tank ve boru hatları bulundurulduğu tespit edilmiştir. Ancak 5015 sayılı yasada yasal olmayan bu düzenekleri "Bulundurmama yükümlülüğü" ile ilgili bir husus düzenlenmemektedir.

Bu tür sahte düzeneklerin akaryakıt kaçakçılığında kullanılmasını önlemek için "lisans sahiplerin yükümlülükleri" arasına "kaçak akaryakıt veya sahte ulusal marker elde etmeye, satmaya ya da herhangi bir piyasa faaliyetine konu etmeye yarayacak şekilde inşaat ruhsatı ve eklerinde yer alan mimari, tesisat ve benzeri projelerine aykırı sabit ya da seyyar tank, düzenek veya ekipmanı bulundurmamak" hususu eklendi.

4.Kanun tasarısında rafinerici lisansı sahiplerine; tüm akaryakıt ve akaryakıt harici ürün tanklarını lisanslarına işletme ve bu tanklarda belirtilen ürünler dışında ürün bulundurmama yükümlülüğü getirilmiştir.

5.Kaçakçılık fiillerinin sabit veya seyyar tank, düzenek ve ya ekipman kullanılarak gerçekleştirilmesi halinde verilecek cezalar iki kat yükseltilmiştir.

6.Dağıtıcı lisanslı sahiplerinin bayilerinde kaçak akaryakıt satışının yapılmasını önleyen teknolojik yöntemlerime içeren bir denetim sistemi kurma ve uygulama yükümlülüğü getirildi. Oluşturulacak bu sisteme EPDK ve diğer tüm mücadeleci birimler tarafından görevlerinin gerektirdiği ölçüde gelişim imkânı sağlanacaktır.

7.Mevcut kanunda ulusal marker; sadece rafineri çıkışı veya gümrük girişinde rafinerici ve dağıtıcıların gözetiminde eklenmektedir. Marker ekleme işlemlerini daha etkin denetimi için "bağımsız gözetim firmaları nezaretinde yapılacağı" şeklinde düzenleme yapılmıştır. Marker ekleme işlemlerinde meydana gelecek usulsüzlüklerde, ön lisans sahibi ile birlikte bağımsız gözetim firmalarının da müştereken sorumlu tutulmuştur.

8.Mevcut kanunda akaryakıt kaçakçılığı için öngörülen idari para cezaları yetersiz kalmaktadır. Daha etkin mücadele için düzenleme ile idari para cezaları hem miktar olarak arttırılmış hem de kapsamı genişletilmiştir.

9.Kaçakçılıkla mücadelede denetimlerin etkinliğini azaltan unsurlardan biri de, akaryakıt kaçakçılığına karıştığı için lisansı ithal edilen tesislerin farklı isimlerle yeniden lisans alarak yasa dışı faaliyetleri sürdürmeleridir. Mevcut düzenlemede kaçak akaryakıt satışı yapıldığı tespit edilen tesislerde yalnızca satışın yapıldığı akaryakıt pompası ve tabancası mühürlenmektedir. Böyle olunca kaçakçılığa karışan lisans sahipleri, soruşturma ve ya mahkeme kararları kesinleşinceye kadar aynı tesisin mühürlenmeyen diğer kısımlarında ticari faaliyetlerine devam etmektedirler. Mücadeleci birimlerimizin aynı istasyonda birden fazla yakalama gerçekleştirdiği birçok örnek bulunmaktadır. Ancak kaçakçılık fiillerine karışan bu tesisler, farklı isimlerle yeniden lisans alarak ya da mahkeme kararı kesinleşinceye kadar faaliyetlerini sürdürmektedirler. Bu durum akaryakıt kaçakçılığı ile ilgili mücadelede büyük bir engel teşkil etmektedir. Bu durumu ortadan kaldırmak için kaçakçılık fiillerinin işlendiği tespit edilen rafineri hariç her türlü tesiste, lisansa tabi tüm faaliyetlerin takipsizlik ve ya mahkeme kararı kesinleşinceye kadar EPDK tarafından geçici olarak durdurulması ve kaçakçılık fiili işleyen bu gibi yerlerin kamuoyuna teşhir edilmesi öngörülmektedir.

Hazırlanan kanun tasarısının yasalaşarak yürürlüğe girmesi ile akaryakıt kaçakçılığının bitme noktasına geleceğine inanıyorum. Bu tasarı ile sektörün daha sıkı denetlenmesi, rekabet ortamının iyileşmesi, çevre ve insan sağlığının korunmasına yönelik önemli bir adım atılmış olacaktır."